

Передплата

за «РУСЛАНА» щорічно:
в Австрії:

за чотири роки . . . 30 кор.
за п'ять років . . . 10 кор.
за шість років . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

щорічно . . . 16 рублів
або 36 франків
за п'ять років . . . 8 рублів
або 18 франків

Посилити число по 10 сот.

РУСЛАН

«Барвисті як очі і душі ми вирости: а не возьмем милости і віри не возьмем,
бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. поноудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. па. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше на попереднє застереженє. — Рекламувати неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Соймові вибори в Галичині.

Сьогодні відбуваються соймові вибори з сільських громад, котрих вислід подаємо, на скільки він звисний перед виходом нашого дневника, на іншим місці. Однак цікаво буде для нашої суспільности познакомити ся із статею, яку в тій справі подала віденьська Konservative Korrespondenz з 22. лютого. На скільки вірний є образ поданий про можливий вислід виборів галицьких в Kons. Korr., покаже нинішній день.

Теперішні вибори до галицького сойму, пише Kons. Korr., мають особливе значінє для конституційного і національно-політичного розвитку краю. В слідуєчій сесії соймовій має бути взята під обраду і ухвалена виборча реформа, котрої полагоду проволочла минувша сесія соймова. Наслідком того beatі possidentes докладають всяких заходів, щоби у виборчій кампанії спасти свій дотеперішній стан посіданя і тим способом не випустити з рук рішеня в справі виборчої реформи.

В тій цілі переведено зближенє між польськими консерватистами і людовцями, яке доведе сих останніх до злуки з польським колом в держ. раді. Таким побитом думають кон-

серватисти з підмогою людовців спинити змаганя всеполяків і в польським колі керму знов взяти у свої руки. А що тепер консерватисти наслідком зближеня зглядно порозуміня з людовцями мають вільніші руки, намагають ся не лише опанувати сільські округи в східній Галичині, але й бажають відбити всеполякам деякі мійські мандати. Польські соціялісти намагають ся бодай у Львові і Кракові здобути для себе мандати, що їм доси не вдавало ся, але чи тепер будуть щасливіші, можна вельми сумнівати ся.

Взагалі можна сказати, що сучасний рух виборчий виявляє до певного ступня утому після парламентарних виборів і наслідком того (з виімкою двох кривавих подій: одної в східній — другої в західній Галичині) рух був доволі спокійний, хоч з огляду на виборчу реформу соймову можна було сподівати ся живішої агітації.

В руським таборі виявив рух виборчий цілковите роздробленє, що не може вплинути на корисний для Русинів вислід виборів. Заостренє між руськими націонал-демократами (українським сторонництвом) а москвофілами наслідком відомих подій в держ. раді, так розширило і поглибило пропасть між обидвома таборами, що обидва йдуть зовсім самостійно і поставили у всіх округах руських сільських громад своїх кандидатів, котрі себе вельми

завзято поборюють. Руські радикали з д-ром Трильовским і д-ром Бачиньским на чолі, хоч засідають в однім спільнім клубі держ. ради, ідуть також самостійно до виборів і ставлять в многих округах східної Галичини своїх кандидатів, покладаючи надії на радикалізованє руського селянства.

Польський центр. комітет виборчий (Rada narodowa), котрий стоїть в тісній звязи з правительственними кругами, піддержує москвофілів в тій думці, що ослаблять вигляди руських народ. демократів і спинять національні змаганя Русинів. Але все те є з одного боку самообманом вважати москвофілів консерватистами, а з другого боку Rada narodowa може сею політикою довести в будучині до вельми шкідлих наслідків як для руського населеня, так і для монархії.

Анатоль Вахнянин.

СПОМИНИ З ЖИТТЯ.

Передаю руській публиці спомини бл. п. Анатолія Вахнянина. Писав їх Покійний на мою просьбу. Богато подробиць пригадував Покійному рідний брат, проф. Іван. В маю 1907 перебували они оба в Карльсбаді, перший для товаристства жінки а другий для ліченя. Там почав писати Покійний свої спомини, а про-

Слібце до справи „Vogarodzis-u“

(По причині замітки д-ра Щурата „Нові голоси критики про Грюнвальдську пісню“).

В 92 ч. «Діла» з 1907 р. подав др. Щурат замітку під повисшим заголовком, якої я ізза вишних важних занять тоді не доглянув. А що небавом виїде збірне виданє моїх дрібніших історичних причинків, печатаних в „Записках Наук. Тов. ім. Шевч.“ і в «Руслані», до чого треба було неодного доповненя, тож я поглянув до згаданої замітки д-ра Щ. з огляду на се, що й моя полеміка з ним в справі „Vogarodzis-u“ (оповіщеня в «Руслані» 1907, ч. 72—80 і 82—84, яка не виїшла в сеїбній відбитці) буде там перепечатана. Не думаю відповідати д-рови Щ. на се, що він називає тепер мою полеміку, написану у власній обороні перед єго недорічною аргументацією і низькими напастями: «кпинами і брутальними лайками», бо вже в моїх статях виказав я, що ними послугує ся якраз сам др. Щ., який старає ся побити мене такими «чесними» способами,

як клевета, фальші і неправда. Константую лише слідуєчий факт. Др. Щурат, який пише, що я після єго «аргументів» вю ся „мов роздопгана змня«, заповідаючи, що не видить „найменшої потреби полеміки“ зі мною, дав тим найвиразніший доказ, що уступає з поля битви, чи иншими словами, капітулює переді мною. Бо не побідник, а побіджений уступає добровільно з поля битви. Згаданий «аргумент» д-ра Щ. вистарчить проте хиба для ширшої некритичної публики, а не для людей, що хоч троха мають понятя про історичну критику. А позаак др. Щурат моїм річевим аргументам не старає ся зі своєї сторони протиставити ніяких річевих аргументів (очевидно не маючи спромоги їх подати) і вдовольив ся таким „аргументом“, що зі мною не варта дальше заводити полеміки, тож я приневолений напаятнувати поновно таке єго поведєнє яко нечесне й не лицюєче чоловікови з академічним степенем.

Неправдивим назву висказ д-ра Щ., начеб то я єго праці не хотів нічого признати, бо не будучи фільольгогом, я

до єго фільольгогічних висновків не мішаю ся, а тим самим їм нічого признавати або непризнавати не можу, але вбачить др. Щ., коли я єму ще раз отверто повторю, що єго історичні висновки зовсім хиблені, що я єму виказав аж два рази й чого він не потрафив доси збити ніяким річевим аргументом, а накинув ся на мене за (будь-то би) «нищенє» єго праці. З сего виходить, що д-рови Щ. ходить не о дослід правди, а о те, щоби всі критики єму безглядно притакнули, бо так він хоче! Та на щастє в науці є ще свобода думки, є ще й люди, які инакше глядять на справу, чим ширша некритична публіка! Вжеж і проф. Яворський („Новая гипотеза“ о происхождении т. наз. Грюнвальдской пѣсни, Киевъ 1907 ст. 22) каже, що історичні висновки д-ра Щ. «приходиться, конечно, подобно «роману» о св. Кингѣ и Богухвалѣ проф. Брикнера, отнести къ розряду произвольныхъ и праздныхъ мудрствований или даже просто гаданий». Щож до слів д-ра Щ., що редакція «Руслана» улекшує мені «нищенє» єго студії, «фальшуєчи допи-

довжував свою працю в місяці серпня 1907 р. в Спасові, в домі о. Тита Ковальського, та не закидав її у Львові перед ненадійною смертю. Не довелося Покійному докіяти почату роботу, не довелося вигладити оповідане. Покинув ся начерк, який видаю друком, бо і він розказує нам багато такого, про що ми, молодші, не знаємо, а що було би на віки пропало, хотби тому, що охочих до списування мемуарів в нас не багато. Оповідане мішу без змін. При кінці подаю деякі замітки з сучасних видань, на які Покійний покликуював ся, а які доповнять в дечім спомини. Не помину також деяких листів Покійного, що рівнож в неоднім зліюструють Його житє та працю, працю дуже широко і запопадливу.

К. С.

I.

Мої родичі вислали мене до школи в вересні 1847 році до Перемишля, де була т. зв. Hauptschule (Головна чотирокласова нормальна школа) з німецьким викладовим язиком. Позаяк мешкав я у мого вуйка Круліха*), секретаря (der Kreishauptmannschaft) окружного староства (старостою в Перемишлі був тоді Саар (Saar), то мене посаджено в школі в першій лавці на краю, а як стій запровадено до науки німецького язика на т. званім Fibel-ю. Після тогочасної дидактики при кождім Fibelю була рогова «сказівка», якою треба було указувати на ті німецькі букви, які проголошував учитель Срочка, убраний в зеленковатий мундур урядничий з синіми викладами. З сеї науки виніс я у першім півроці стільки знаня, що при класифікації одержав я повну другу класу. В другім півроці мав я вже першу класу, в слід за чим переведено мене вже з т. зв. (Stube) штурба до I класу. З сего року лишив ся мені в пам'яті похорон еп. Снігурського в хвилі, коли домовину его виношено з старої палати єпископської до церкви. Відтак тямлю і те, що на трьох святителів, вийшовши зі школи і з'ївши хліба з маслом на друге свіданя, я за намовою мого старшого о 1½ року брата Клима дезертирував зі школи домів, до Сіняви, щоби у мамі попоїсти печених перогів з маком. В двійку пустили ся ми о 11 годрано в дорогу а десь під вечір опинили ся в Мунині в коршмі під Ярославом на нічліг, не маючи при душі ні одного дудка, ні одного простого крайцаря. В коршмі в Мунині застали ми багато селян в добрім настрою духовім. Там вперше почув я слово: конституція (11/2. 1848), про яку, видко, ішли вже вісти. Якийсь селянин розпитавши нас, звідки ми і куда вандруємо, дав нам закусити хліба,

*) Круліх мав за жінку Анну Veith, природну сестру могої матери Кароліни. В них була донька Франя і два сини, Густав і Отто, які опинили ся відтак у війську.

си з Відня про реферат І. Зілинського на славянськім семінарі проф. Ягіча*, то се вже річ самої редакції, з ним розправити ся, щоби др. Щ. другим разом більше числив ся зі словами й не чернив часониси з вдячності за се, що она ему нераз відступала гостинно своєї стовпці.

Берлін, в лютім 1908.

Др. Богдан Барвітський.

*) Отся напасть д-ра Шурата, начеб то редакция „Руслана“ сфалшувала допис з Відня про реферат д-ра Зілинського, стає найліпшим доказом его безлічності, з якою він поступає. А на доказ сего маємо ми в редакційнім портфелю документи, ба навіть лист самого автора дописи з Відня з власноручним підписом, котрий ми держимо в тайні, але готові в суді перевести доказ правди. Так то поступає, чоловік із степенем академічним і професорським становищем!

Редакция „Руслана“.

якого шкірку натер чісником. Була се знаменита страва для порожнього жолудка. Коршмар (жид), знаючи мабуть, що ми попівські діти, рішив ся нас переночувати. І вже приніс для сонних вязанку сіна, щоби постелити нам під широким столом посеред хати, коли нечаяно в дверех коршми ми побачили поліціяна вусатого в сивім мундурі, а за его плечима рідного вуйка (брата мамі) Вільгельма Veith-a, що вибрав ся в поговю за дезертирами рег Extrapost. Поліцай поцілював мене в лице, випровадив нас з коршми, а вуйко дав нам відтак на дворі по гостинцеві (легкою рукою) понизше кабатиків німецьких, в які тоді школярів убирано. По повороті до Перемишля всаджено нас на кілька днів до ліжка, небавом приїхали і родичі, привізни з собою смачні пероги з маком. За утечу на нас не гримано, лише батько мусів за Extra-почту заплатити 26 шайних гюльденів. (На срібного гюльдена йшло 2½ Schein-их гюльденів, вартости по 24 кр.). По повороті ми дізнали ся, що за нами не лише глядали по всіх усюдах (навіть по кльоаках в шкільнім будинку), але що з наказу старости навіть поліцай вибувнював по місті (по польски) Oznajmuje się każdemu, że dwa chłopczy zgineli). Утечу нашу провірено однакож аж при помочи жовніра, що стояв на варті в сім часі перед нашою кам'яницею, де на I поверсі мешкав майор від перем. полку Mazzucheli. Жовнір сей сказав, що два хлопці пішли о 11 год. дорогою (з теперішньої водної улиці) в напрямі до Сяну (до мосту).

Ось так сумно покінчила ся наша Одісея. З сего року лишило ся ще в моїй пам'яті проголошене конетитуції. Нам сказано, що вечером будуть „читати конетитуцію“ в ринку. Ми з братом пішли вечером на ринок. Ринок був ілюмінований, а на освітлених камінних сходах, що ведуть з ринку в гору (коло кам'яниці Шайрінга і Манявського) читано справді сю конетитуцію.

На ринку товпила ся глота народа. Про конетитуцію я нічого не чув, знаю лише, що вернув я домів без шапки. А мали ми з братом, яко льояльні малі горожани австрійські, німецькі шапочки, крою офіцерських шапочок або т. званих «штифтів» (молодих хлопців з «Stift-y», закладу військового, з котрого ті «штифтяки» виходили на кадетів і офіцирів. «Stift» сей був уміщений в кам'яниці на право від повзутського костела (де містились військові маґазини). Наші льояльні шапки хтось поздрав нам з голови, бо так веліла конетитуція. Натомість бачили ми пізнійше по улицях старших людей або в конфедератках, або в баранкових шапках з занавісами, де містились синьо-жовті кокарди. Небавом потім (в котрім місяці — не тямлю) явили ся в Перемишлі т. звані руські «фрайкури» („Frei-Coorps“). Війско пішло на Угорщину, а в Перемишлі вербував до «фрайкурів» (в червоних мундурах) старшу молодіж о. Іосиф Левницький (мабуть тодішний капелян владики Гр. Яхимовича). В хаті вуйка Круліха почули ми, що на Угорщині є якась революція, хотя значія ві ми не розуміли. Що дня приносив вуйко зі староства всякі вісти з боевища, які то вісти привозили окремі післанці (штафети). В хаті були на перемену радість і сум, після того, які вісти приходили. Стара приятелька дому Круліхів, панна Броза, велика австрійська патріотка (з чорно-жовтими стяжками при капелюсі до лядя) плакала нераз. Тоді ми догадували ся, що нашим війскам пішло круто. Чули ми також нераз, як Круліх і Броза відказували на „полкосів“ (Поляків). Хто носив під той час вуса або навіть бороду, той вже не був льояльний. Урядники всі мусіли бути гарненько виголені. Дехто лише носив в округ лица фаворити.

В 1848 р. (місяця не тямлю, мабуть було се літом вже) дано в Перемишлі (в салі магістрату) перше руське театральне представлене, в яким грала донька старости Саарівна, мабуть Клявдія Алексевич і сини крилошанина Вітушинського (Янко, що був відтак секретарем найвис. трибуналу у Відні, і его брат Теофіль, пізнійший лікар в Долині). Тямлю,

що мене яко малого росту гостя висаджено на піч. Граво мабуть штуку «Козакі охотник».

В сім році переходили через Перемишль літом московські війська до Угорщини. В Круліха в кам'яниці на подвірю стояла каса воєнна на возі та при ній московські салдати. Одного недужого лічено на подвірю в сей спосіб, що фельчер обуливу недужому голову, відтак трубкою з рога, приложеною до голови, смоктаючи, натягнув ему гулю на голові, яку відтак перерізав на охрест і з якої висмокував відтак кров.

На феріях в Сіняві бачив я переходячих на Угорщину багато кінних московських полків. Попереду їхала музика на конях і співаки. На попівство заїхало їх так багато, що нашу худобу держали ми в поли, бо стаїні і стодоли заняла кіннота. Переїздили туди і черкеси. Гарні люде і гарно прибрані. Они також стояли на попівстві, а в повороті не одного з них не стало. (А ті самі вертали через Сіняву).

(Дальше буде)

Бесіда Св. Отця Пія Х. до східних патріархів.

Папа приймаючи на аудієнції під проводом кард. Ванутелього патріархів антиохійського і сирийського і прочих східних єпископів з нагоди ювілейного торжества св. Золотоустого,* мав до них слідучу аллюкуцію:

Дякуємо сердечно Вам, Отче Кардинале, а з Вами достойним членам комітету за все, що они зробили для звеличення 1500-літнього ювілейного торжества великого Отця і Учителя Церкви, святого Йоана Золотоустого; і Ми дякуємо заразом всечесному Патріарсі і всім прочим всечесним Братям і дорогим Синам, котрі з так великим трудом прибули з далекого Сходу, щоби піднести торжество тої хвилі в столиці католицкого світа. Як вчора (12. лютого) Ми з найбільшою радістю брали участь в торжественній архірейській службі Божій, котра нас переносила в часи св. Йоана Хризостома, до базилік Антиохії і Царгороду, так нині тішимо ся, бачучи Вас тут соединених, щоби дати новий доказ Вашого привязаня до католицкої Церкви і Апостольского Престола, і совершенного придержуваня науки Ісуса Христа, котрої она є хоронителькою. Дав би Бог, щоби, як Ми в любові Ісуса Христа Вас обнимаємо, так також Ви могли обняти всіх прочих братів і синів, які здалека держать ся від осередка католицкої єдності! Бо над вираз дорогий Нам є вже сам спомин на славу і незрівнані заслуги Сходу. Таж там є колибель людского спасеня і початок християнства, звідтам розляла ся по заході на вид величавого ручаю повнота неоцієних дібр, яких Нам уділяє наука Христова.

Ніколи також не вигасне пам'ять про тих славних східних мужів, котрі оживлені і ведені духом католицизму, могли взнести ся до найсвітлішої висоти, та святостію, наукою і величавими заслугами вславили своє імя у потомків. Глядаючи на ті справи, подібно як наші попередники, чуємо найгорячіше бажане зі всіх сил до того зміряти, щоби на цілім Сході знов зацвила чеснота і великість давних часів, і щоби зникли ті хибні пересвідчення і ті пересуди, які дали почин до нещасливого роздору.

Дійсно, будучи зовсім далекою від

*) В описі торжества св. Йоана Золотоустого в Римі, поданого в ч. 30 „Руслана“, пропущено через недогляд, що між иншими достойниками був також С. Е. Митрополит Шептицький. — Ред. Русл.

того, щоби показувати ся несправедливою і сторонничою проти східних народів, Церква ніколи не переставала відносити ся до них з материнською любовю. Коли читаємо матртирольоґію і збір папських буль, акти поодиноких або вселенських соборів, які відбули ся на Заході як в Clermont-і в Ліоні, Фльоренції, Триденті; або ще ліпше слідячи історію з п'ятнадцяти віків, то не знаходимо ніякої причини до обвинення Папства ані навіть в одній справі о сгорогість або байдужність зглядом Сходу.

(Конець буде.)

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Мартиніяна прп.; римо-кат.: Вікторія з А. — В четвер: руско-кат.: Авксентія прп.; римо-кат.: Александра.

— **Комітет будови руского театру** відбув дня 13. січня с. р. засіданє, на яким голова комітету, др. Кость Левицький, згадав теплим словом покійного о. Темницького, помершого дня 10. лютого м. р. в Алянд коло Боцен, котрий сповняв уряд касиєра комітету в найкрасіім порядку. Присутні повстанєм з місць віддали честь его пам'яті. Далше кооптовано з ширшого комітету будови театру до тіснійшого Костя Паньківського, директора Кредитового союзу, і передано ему уряд касиєра комітету. Відтак прийнято до відома касовий звіт за час від серпня 1903 р. по конець грудня 1907 р і ухвалено відбути засіданє комітету по соймових виборах.

— **Касаційна розправа** проти засуджених студентів за звісні події в авлі львівського університету дня 23. січня 1907 відбула ся вчера у Відні. Речниками відкликуючих ся від вироку віденського суду студентів і адвок. конціпента д-ра Бачаньського були др. Йоахім і др. Роде. Оборонці підносили, що при першій розправі заприсяжено свідків, ворожо настроєних до обжалованих, далше, що засудженим не доказано дійсної участі в провіні і ин. Др. Роде розбираючи вини акад. Цяпки і Дідуника, означив, що Цяпку посуджено о чинну участь через те, що розмовляв а Кратом, а Дідуника через те, що его легітимацию найдено у Крата, хоч як візнав акад. Дідуник, Крат украв у него легітимацию. По промові ген. прокуратора Бобівса трибунал по двогодинній нараді увільнив від вини і кари адвок. конц. д-ра Бачаньського і акад. Цяпку і Дідуника, а відклик інших засуджених відкинув.

— **„З життя священників“.** В справі статі під сим заголовком, поміщеної в 25. ч. нашої часописи дістаємо від д-ра Андрія Чайковського, адвоката в Бережанах, спростованє, яке містимо в повній основі, застерігаючи на него відповідь о. Кордубі, парохови з Бережанах. Спростованє звучить:

Неправдою є, щоби з моєї ініціативи відбуло ся в Бережанах в січні с. р. додаткове слідство против о. Кордуби. — натомість є правдою, що доповненє слідства наступило на внесене п. к. прокуратурі державної в Золочеві, на що ані не міг, ані не мав права вплинути.

Неправдою є, щоби то слідство закінчило ся нечуваним сдискредитованєм мене, — натомість є правдою, що справа до нині не полагоджена, і акти лежать ще в згаданій прокуратурі.

Неправда, щоби ся справа опирала ся на вигадках, — натомість правда, що справа опирає ся на урядово сконстатованих цифрах, що о. Кордуба побирав датки на будову церкви, а до книжки приходів або зовсім не записав, або записав меншу квоту.

Неправда, що будова церкви бережаньскої коштувала 146.817 К, а на її будову вібрано 76.466 К 31 с, — натомість правдою є, що після кошторису предложенного (місто рахунку видатків) самим о. Кордубою в тутеш-

нім старостві церков коштувати мала 133.137 К 79 с, а доходи на ту ціль виказав о. Кордуба лише на 55.892 К 10 с, правдою отже є, що о. Кордуба затаїв в приходів квоту 21.574 К 21 с, які викрив відтак судия слідчий.

Неправдою є, що о. Кордуба доложив до будови церкви 70.561 К — натомість правдою є, що о. Кордуба такої квоти не мав, бо в своїх процесях складав присягу маніфестаційну на убожество.

Неправдою є, що Павло Огоновский не підписав письма з д. 7/9. 1907 — натомість правдою є, що те письмо підписав Павло Огоновский і що ми оба особисто в дорожій авдієнції передали его до рук Експ. Митрополита, та що ми оба зміст того письма Владиці переповіли, правдою є, що всю інформацію до тої жалоби подав мені сам Павло Огоновский, і сам мене спонукав, щоби їхати на авдієнцію.

Неправдою є, що о. Кордуба повідомив Консисторію і прокуратурію скаргу про відступленє части огорода парохіяльного на розширенє улиці, — натомість є правдою, що коли ми з Огоновским були на авдієнції у Владики, такого повідомленя там не було, і що о. Кордуба заключив умову з магістратом без відома парохіян і без позволеня властей, правдою є, що о. Кордуба наміряв старий дім здемолювати і тим перехвалював ся, а староство ему се заказало, правдою є, що той дім заваджав нововибудованій палаті.

Неправдою є, що я не дав ні сотика на будову церкви, — натомість є правда, що о. Кордуба власноручно записав в книзі доходів на будову церкви від мене 100 К, 50 К і 10 К, а „забув“ записати квоту 15 К 83 с. Не правдою є, що о. Кордуба всі гроші узискані за продаж цегли вложив до будови церкви, — натомість правдою є, що о. Кордуба спродав тої цегли на будову кількох каменниць в Бережанах, а в книзі приходів записав з того титулу 3.000 К.

Неправдою є, що я їздив дуже часто до консисторії в справі будови церкви, — натомість правдою є, що я їздив в тій цілі лиш два рази на авдієнцію до Владики, і то спонуканий парохіянами, і в їх товаристві, котрі відтак дали мені повновласть заступати їх, боячись, щоби не мусіли колись доплачувати о. Кордубі видуманого недобору з будови церкви, як їм се староста бережанський представив.

Неправдою є, що я був в Бережанах і не станув перед комісією консисторскою, — натомість правдою є, що комісар консисторский післав по мене доперва третого дня свого урядованя, і то саме тоді, як я відїхав до Львова на розправу апелляційну, сам же я не міг до консисторского комісара зголошувати ся, або ждати під дверми, аж мене покличуть.

Неправдою є, щоби до тої дописи не потрібні ніякі коментарі, — натомість є правда, що слідство карне ведене против о. Кордуби виказало, що він не хотів зложити рахунків з повірених ему на будову церкви фондів, хоч его власті політичні до того змушували, а відтак, що богато квот побраних на будову церкви в доходи не вписав, а рахунок від напором староства, а ще більше судий слідчого зіставив так, що ему належало би ся від парохіян (як сам каже) 73.235 К 71 с, зглядю 70.361 К. — Бережани дня 23. лютого 1908. Др. Андрій Чайковський, адвокат краєвий.

— **Катеринославська „Просьвіта“** з осені того року, коли найняла окреме помешканє, щораз більше приймає характер клубу з більш-менш певним колом людей, що цікавлять ся її життям. З нового року заведено такий розпорядок днів в тиждні: що середи — лекції, що суботи — семейні вечірки і що неділі (в день) — дитячі вистави з дивертисментом. Лекторами здебільшого виступають місцеві учителі середних шкіл. В середу 5. с. м. відбула ся лекція д. Труби „Про Східну Галичину“. Лектор, переказуючи історію Галичини, найбільш звертав увагу на такі події, що або сприяли, або затримували національне життя Русинів. Дуже яскраво лектор змалював ролю інтелігенції і порівнював становище галицьких У-

країнців з становищем Українців в Росії і відносини земельного та чиновного паньства до потреб українського народу. На прикінці лектор на прикладах з історії Галичини показав, як мусить йти у російських Українців, справа національного відродженя. На 12. с. м. призначено дві лекції д. Еварницького та Липковського, та на жаль Еварницький через недугу не міг прибути і лиш Липковський відчитав далі з свого короткого курсу української граматики та правопису. Лекцію Еварницького „Українське козацтво в історії“ перенесено на 19. лютого. Суботні вечірки та недільні дитячі вистави здебільшого складають ся з невеличкої пєси, або водевіля й дивертисменту з співів, деклямації й хору, та на жаль ті й другі уряджують ся дуже вже „по семейному“.

— **На висших жіночих курсах** у Петербурзі, як доносить „Русь“, лектором українознавства затверджено д. Русова.

— **Культурний поступ!** Через те, що в лугіньській тюрмі в Києві вже нема куди садити в'язнів, є думка відкрити в Києві нову тюрму. Під сю тюрму певно призначать майстерні, що належать ся воєнному відомству, на що оно уже й згодилось. Перебудова сих майстерень на тюрму розпочне ся на весні.

— **З видавничого руху в Англії.** В 1907 р. число англійських книжкових видань виказує значний приріст. Замітний є упадок романів. За те поезія, подібно як і у нас, пійшла квантитативно в гору, а книгарі не жалують ся на відбут. В порівнаню з 1906 р. минулий рік зазначив ся більшим числом видань в обсягу релігії і філософії (213), права (145), історії і біографії (232) і медицини (63). З публичних бібліотек користано також більше в 1907 р., але і тут статистика дає перевагу науковим, передовсім історичним книжкам, що знову пригадає більше заінтересованє історичними писаннями і в нас в останнім році.

— **Протест магометанів проти „Рая Магомета“.** „Русь“ дістала таку звістку з Баку: Опереточна трупа оповіствала в афішах про виставу оперети: „Рай Магомета“. Мусулманська людність Баку запротестувала проти сеї вистави. Скрізь на місті позамикались крамниці і крамнички; в мечеті посходило ся сила мусулманів — десятки тисяч; мули казали проповіди; в місті неспокій. Градоначальник звелів не виставляти сеї штуки, щоб не було великого заколоту.

— **Дрібні вісти.** Цісар дарував решту кари 29 в'язням, межі ними 2-ом в карнім заведеню в Станиславові, 2-ом в Висничу, а 1 в жіночім карнім заведеню у Львові. — Міністерство залізниць уділило концесії на електричну сіль у Львові. — До горожан міста Львова прийнято між иншими купців Ізидора Новоженюка і Евгена Сложарского. — В повіт. суді в Буківську викрито дефравдацію на около 12.000 К в депозитовій касі. Засуспендовано начальника суду Яросл. Лепкого і канцеляста Евг. Кшемєвського та заряджено слідство.

Оповідки.

— **Репертуар руского театру в Надвірні.** (Саля міска. Початок 7½, вечером. Білети продає Вп. Свещ, а від год. 6. вечером каса театру).

В середу дня 26. лютого с. р. „Аноніми“ штука в 3 діях Деваляера.

В четвер дня 27. лютого с. р. „Різдвяна ніч“ опера в 4 діях М. Лисенка.

— **„Пожар“**, комедію в 1 дії з сокільського життя, написану Л. Лопатинським, виставить перший раз театр аматорів львівського „Сокола“ в неділю дня 1. марця. Крім сеї премієри піде того вечера 2-актова комедія Гавалевича „Перше померали, а потім ся побрали“. Білети на се представленє продає від завтра „Сок. Базар“.

— **З Бережан.** В неділю 1. марця о год. 8. вечером устроюють „Жіноча Громада“ і Читальня „Просьвіти“ в Бережанах в салі „Наді“ великі вечери з танцями попереджені аматорскою виставою. Аматори відиграють три одноактівки: „По ревізії“ М. Кропивниць-

кого, „Осьвідчини“ А. Чехова і „Трагік по неволі“ А. Чехова. Вступ лиш за запрошеннями, по які можна зголошувати ся до п. Ф. Коковського, студ. прав, Бережани. Ціна місць: 1 р. крісло 2 К, II-р. 1 К 50 с, III-р. 1 К. Буфет у власнім заряді. — Комітет: М. Навроцька, Богородайкова, В. Цурковська, О. Дзьоба, Ф. Коковський, О. Замощак.

— 3 почти. З днем 16. с. м. заведено при почтовім уряді в Сьвіржу тижнево шестиразову службу сільського листоноса для місцевого Хлбовичі сьвірскі і Неділіска. — З днем 1. марця отвирає ся почтові складниці: в Купновичах старих (пов. Рудки), в Муканю (пов. Камінку струм.), в Вислоці великім (пов. Сянок) і Тржемесні (пов. Мислиниці).

Соймові вибори.

Вислід нинішних виборів соймових послів з курий сільських громад у східній Галичині, відомий до замкнення числа, представляє ся в отсім виді (партийну приналежність кандидатів пояснюють букви по назвику: НД = націонал-демокр.; Р = радик.; С = соціал.; М = москв.; RN = Поляки поручені Rad-ом Narod.).

Богородчани: Голосувало 115. Дістали голосів: Др. Мих. Новаковский С 29, др. Богд. Криначкий М 76. Вибраний др. Б. Криначкий.

Бережани: Голосувало 128. Дістали голосів: Тим. Старух НД 115, Прок. Гренджол М 10. Вибраний Тимотей Старух.

Чортків: Голосувало 134. Дістали голосів: др. Ант. Горбачевский НД 46, А. Марчак М 10, Арт. Цялецкий RN 78. Вибраний Артур Цялецкий.

Дрогобич: Голосувало 235. Дістали голосів: Яць Олексковский НД 46, др. Й. Сьокало М 53, гр. Фр. Замойский RN 136. Вибраний гр. Франц Замойский.

Львів: Голосувало 269. Дістали голосів: Др. Евг. Озаркевич НД 77, Теоф. Мерунович RN 151, решта розстрілені. Вибраний Теофіль Мерунович.

Перемишль: Голосувало 212. Дістали голосів: Григ. Цеглинський НД 70, Ад Федак М. 31, кв. Влад. Сапіга RN 111. Вибраний кв. Володислав Сапіга.

Сокаль: Голосувало 203. Дістали голосів: Вол. Гвоздович НД 69, др. Дм. Марков М 22, др. Вінк. Крайньский RN 100, решта голосів розстрілені. Друге голосованє відбуває ся.

Долина: Голосувало 216. Дістали голосів: о. Т. Богачевский НД 62, Б. Дорожинський М. 8, Ст. Ціпсер RN 145, Лопатяньский 1. Вибраний Ст. Ціпсер.

Мостиска: Голосувало 167. Дістали голосів: Зах. Скварко НД 92, гр. Стан. Ставницький RN 73. Вибраний Захар Скварко.

Городок: Голосувало 153. Дістали голосів: о. Йос. Фолис НД 48, бр. Ад. Бруніцький RN 86. Вибраний бар. Ад. Бруніцький.

Калуш. Вибраний др. Іван Куровець НД.

Перемишляни. Вибраний гр. Роман Потоцький RN.

Рава. Вибраний о. Ант. Колпачкевич М.

Самбір. Вибраний Фел. Созанський RN.

Товмач. Вибраний др. Іван Макух Р. Броди: др. Вол. Дудикевич М.

Косів: Ів. Трач М.

Ліско: Ант. Старух НД.

Надвірна: Ів. Сандуляк Р.

Підгайці: Содомора НД.

Рогатин: др. Кость Левицький НД.

Станіславів: Л. Винничук М.

Стрий: др. Евг. Олесницький НД.

Тернопіль: Павло Думка Р.

Турка: др. Ганчаковский М.

Збарж: Олекса Крисоватий М.

Жовква: др. Мих. Король М.

Жидачів: о. Сенік М.

Нема вістий з Борщева, Коломиї, Снятина, а в решті округів перейшли Поляки.

В західній Галичині вибрано послами: в окр. Березів Сквињського, в окр. Бжеско Бернадзіковського (люд.), в окр. Краків Франц. Птака (люд.), в окр. Коросно Стапінського (люд.), в окр. Кольбушова Тишкевича (консер.), в окр. Мельц Андр. Кендзьора (люд.), в окр. Пильзно Андр. Кренжеля (люд.), в окр. Ряшів Васунга (люд.).

Телеграми

з дня 25. лютого.

Петербург. З Міндоаб в Перві доносять: По вістям з Сандбуляк турецкий баша Ферід рушив з війском і артилерією до Кахрі. В Сандбуляк остав зиме оден полк.

Париж. Міністер війни на засіданю палати послів подав до відома, що в мароканській виправі згинуло на французській стороні 57 жовнів, а 217 є ранених, між ними 14 офіцирів.

Донвее (в держ. Кольорадо в півн. А-мер.) В тутешнім костелі італійский анархіст застрілив підчас богослуженя римо-кат. пароха Льва Гайнріха, Німця. Убийник утік серед замішаня, але швидко його спіймано і відставлено до сусідного міста, аби охоронити его перед лінчом.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і кафетерія — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 24. с. м.: Осип Василь Лада, Литвинів; Кирило Пасічньский, Макунів; Михайло Автонович, Щирець; Роман Коростеньский, Букова; о. Іван Королюк, Череминці; др. Максимілян Ліняль, Перемишль; Омелян Мидляк, Бережани; Марія Примівна, Перемишль; Ізидор Єлюк, Перемишль; Марія Кривавичева, Перемишль.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 16. до 29. лютого 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлень. В неділі і свята 2 представлень о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлень. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Оповіщенє загальних зборів.

Звичайні загальні збори членів „Народної Гостинниці“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, відбудуть ся в четвер дня 27. в. ст. лютого 1908 р. о год. 4 по пол., у домі „Народної Торговлі“ Ринок ч. 36 перший поверх, з слідуочим порядком дневним:

- 1) Відкритє зборів;
- 2) Sprawozdane дирекції з діяльности за р. адм. 1907;
- 3) Sprawozdane і внесеня комісії контрольной;
- 4) Відчитанє справозданя комісії колявадаційной;
- 5) Зміна статута;
- 6) Доповняючий вибір двох членів Ради Надзираючої на місце вилосованих і одного на місце уступившого;
- 7) Означенє маркі презентацийной для членів Ради Надзираючої;
- 8) Внесеня і інтерпеляції членів.

Легітимацією для членів служить їх книжочка уділова. Білянє за рік адм. 1907 виложений до перегляду членів в канцелярії стоваришеня, а на жаданє висилає ся почтою.

Львів дня 30. січня 1908.

Предсідатель:
Ярослав Ільницький.

Член Ради:
Теодозий Лежогубский.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купує і продає

всякі

вартісні папери

і МОНЕТИ

по найточнійшій денній курсі,
не числячи ніякої провізії.

Працюйте і щадіть.

Вкладки ощадности на 4% приймає
Товариство взаємного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львові.

Кожного дня (в годинах урядових перед полуднем) можна кожду вкладку назад відобрати.

Позички уділяє Товариство „Дністер“ на 6% за інтабуліцією; на кошти покритя дахівками на 5%. Сплату розкладає ся до 10 до 15 літ; при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5 пер. 08 сот. від кождих 100 кор. позички.

Парцелянти на купно землі можуть в „Дністрі“ получати пози ки під догідними умовами.

Членами можуть бути тільки члени обєапечені в „Дністрі“.

З акцій уділив „Дністер“ на публичні добродійні цілі квоту 37.275 корон.

Стан 31. грудня 1906:

Вкладки	2,561,541.81 К.
Позички уділені	2,512,635.62 К.
Удїли членські	193,659.52 К.
Цінні папери	138,534.20 К.
Фонд резервовий і інші	37,338.07 К.
Львоадні	267,364.04 К.

Купуйте землю при парцеляціях!

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

